

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 12C/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1518200099
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zita Leimbergerová
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2022:1518200099.20

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V sudkyňou Mgr. Zitou Leimbergerovou v spore žalobkyne: F. K., J.. XX.X.XXXX, G. H. XXX, G. proti žalovanej: G. K., J.. X.XX.XXXX, G. G. XXX, G., zast. advokátskou kanceláriou JUDr. Matúš Meheš, s.r.o., IČO: 36855430, so sídlom Nevädzová 6C, Bratislava, o určenie vlastníckeho práva, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a .

II. Súd p r i z n á v a žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu súdu dňa 7.1.2018 domáhala voči žalovanej určenia, že nebohý Z. K., J.. XX.X.XXXX, J. G. G. XXX, G. - V., L.. XX.X.XXXX bol v čase svojej smrti vlastníkom nehnuteľností - pozemkov, ktoré sú zapísané v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor, pre okres Bratislava V, obec BA-m.č. V., katastrálne územie V. takto:

Parcelné číslo pozemku Register Výmera pozemku Druh pozemku List vlastníctva Spoluvlastnícky podiel

XXXX V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXXX.XXX
XXXX/X V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXXX.XXX
XXXX V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/XX XXXXXX.XXX
XXXX V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/XX XXXXXX.XXX
XXXX/X V. „ XXXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/XX XXXXXX.XXX
XXXX V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXX X/XX XXXXXX.XXX
XXXX/X V. „D. XXX S.X Q. K. X. Č.. XXX X/XX XXXXXX.XXX
XXXX/X V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/XX XXXXXX.XXX
XXXX/X V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXXX.XXX
XXXX/X V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXXX.XXX
XXXX V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/XX XXXXXX.XXX
XXXX V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXXX.XXX
XXXX/X V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXXX.XXX
XXXX V. „ XXXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXXX.XXX
XXXX V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/XX XXXXXX.XXX
XXXX V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXXX.XXX
XXXX/X V. „ XXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXXX.XXX

XXXX/X V. „ XXXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXX.
XXXX V. „ XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/XX XXXXX.

XXXX/X V. „, XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXX.
XXXX/X V. „, XXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXX.
XXXX/X V. „, XXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXX.
XXXX/X V. „, XXXmX Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXX.
XXXX V. „, XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/X XXXXX.
XXXX V. „, XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/XX XXXXX.
XXXX V. „, XXXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/XX XXXXX.
XXXX/X V. „, XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/XX XXXXX.
XXXX V. „, XXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/XX XXXXX.
XXXX/X V. „, XXXXX S.X Q. K. X. Č.. XXXX X/XX XXXXX.
XXX V. „, XXX S.X L. K. M. J. X. Č.. XXX X/X XXXXXX.

(ďalej len „Nehnutelnosti“). Navrhovateľka žalobu odôvodnila nasledovne: „Nehnutelnosti boli vo vlastníctve, resp. v podielovom spoluvlastníctve poručiteľa s podielom uvedeným v petite. Poručiteľ údajne tesne pred svojou smrťou daroval všetky Nehnutelnosti žalovanej na základe Darovacej zmluvy zo dňa XX.X.XXXX, Vklad vlastníckeho práva k Nehnutelnostiam v katastri nehnuteľností v prospech žalovanej bol povolený pod č. I.-X. XXXX/XX dňa 13.7.2017. Ešte dňa 13.7.2017 žalovaná rukou dopĺňala text Darovacej zmluvy. Darovaciu zmluvu doplnila tak, že stavba rodinného domu na parcele č. XXX, ktorý nie je zapísaný na liste vlastníctva, nie je predmetom prevodu podľa zmluvy. Pri oprave je vyznačený len podpis žalovanej. V tomto rodinnom dome žalobkyňa žila spoločne s poručiteľom a býva v ňom dodnes. O 34 dní po uzavretí Darovacej zmluvy, resp. o 18 dní po jej doplnení poručiteľ zomrel. Poručiteľ mal rakovinu, bol liečený na Klinike klinickej onkológie Národného onkologického ústavu a od konca decembra 2016 už bol len v paliatívnej starostlivosti doma. Poručiteľ bol ochrnutý na dolné končatiny, mal poškodenú chrbticu a zostal pripútaný na lôžku. Poručiteľ mal veľmi silné bolesti a musel brať morfín na utlmenie bolesti, čo je veľmi silný opiát. Napr. len v marci 2017 bral morfín 3-4-krát denne. Poručiteľ potreboval celodennú starostlivosť, ktorú žalobkyňa zabezpečovala buď osobne alebo cez pracovné dni, kým bola žalobkyňa v práci, prostredníctvom mobilného hospicu a opatrovateľky. Poručiteľ pre svoj zdravotný stav nebol schopný sa postarať sám o seba, ale najmä nebol schopný už vnímať svoje okolie. Zhoršenie jeho stavu prišlo v marci 2017. V dôsledku silných bolestí mal poručiteľ stále zvyšované dávky morfínu. Žalovaná je sestrou poručiteľa. Býva v susedstve domu, v ktorom býval aj poručiteľ spolu so žalobkyňou. Žalovaná mala prístup do domu poručiteľa tým, že ju opatrovateľka vpúšťala dnu, a to aj v neprítomnosti žalobkyne. Žalovaná mala všetky informácie o poručiteľovom zdravotnom stave, aby vedela vyhodnotiť, aké sú jeho vyhliadky ako aj to, nakoľko bol alebo nebol schopný vnímať svoje okolie. Otom, že Nehnutelnosti získala žalovaná, sa žalobkyňa dozvedela až po smrti manžela, aj to len z katastra nehnuteľností. Žalobkyňa mala s poručiteľom dobrý vzťah, žili v spoločnej domácnosti a poručiteľ by takúto dôležitú okolnosť pred ňou nezatajoval, ak by o nej vedel. Žalobkyňa a ani jej manžel nedisponovali Darovacou zmluvou a ani rozhodnutím Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor o povolení vkladu. Žiaden z týchto dokumentov sa v ich spoločnej domácnosti s manželom nenachádzal. Na žiadosť žalobkyne žalovaná odmietla poskytnúť Darovaciu zmluvu. Žalobkyňa získala Darovaciu zmluvu len na vyžiadanie notárky v dedičskom konaní po manželovi, a to od katastrálneho odboru Okresného úradu Bratislava. Žalobkyňa sa voči žalovanej domáhala na tunajšom súde nariadenia neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie nariadil súd uznesením zo dňa X.XX.XXXX pod sp. zn. XXC/XX/XXXX. Hoci neodkladným opatrením bola žalovaná zaviazaná, aby žalobkyňi predložila Darovaciu zmluvu, túto povinnosť si žalovaná dobrovoľne nespĺnila. Darovacia zmluva je neplatným právny úkonom z dôvodu neexistencie vôle poručiteľa darovať Nehnutelnosti. Darovaciu zmluvu uzavrel poručiteľ v Čase, kedy nemal adekvátnu rozpoznávaciu a ovládaciú schopnosť, aby dokázal posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládať. Tento stav nebol len dočasný charakteru, ale bol následkom jeho ťažkého zdravotného stavu a medikamentóznej liečby, ktorú v tom čase bral. Poručiteľ s ohľadom na svoje ochrnutie musel podpísať Darovaciu zmluvu doma, počas neprítomnosti žalobkyne. Poručiteľ nemohol chápať, aký dokument podpisuje, a preto s ním nemohol ani súhlasiť. Dokonca opravu Darovacej zmluvy musela vykonať žalovaná na Okresnom úrade Bratislava len sama, bez vedomia poručiteľa, keďže poručiteľ sa na Okresný úrad Bratislava nemohol dostaviť. Oprava sa pritom týkala samotného predmetu darovania, čo si vždy vyžaduje súhlas oboch účastníkov zmluvy. Osobitne je zarážajúce, že Darovacia zmluva v čl. III, bode 4 uvádza, že rodinný dom je nedielnou súčasťou predmetu daru. Na druhej strane však podľa doplnenia Darovacej zmluvy zo dňa 13.7.2017 rodinný dom bol vylúčený z predmetu darovania. Takýto spôsob doplnenia (bez účasti poručiteľa) nasvedčuje, že ani z Darovacej zmluvy nebolo jasné, čo vlastne mal poručiteľ darovať žalovanej, resp. aká bola jeho vôľa. Poručiteľ totiž vôbec nechcel darovať Nehnutelnosti žalovanej. Tak podpis Darovacej zmluvy, ako aj jej oprava sa uskutočnili tesne pred jeho

smrťou, pričom nepochybne bolo darovanie iniciované žalovanou tak, aby Nehnutelnosti boli vylúčené z dedičského konania po poručiteľovi. Z vyššie uvedených okolností je zrejmé, že poručiteľ v Čase uzavretia Darovacej zmluvy nemohol vedieť, že tým bezodplatne daruje všetky svoje Nehnutelnosti žalovanej. Pokiaľ Poručiteľ nevedel, čo je obsahom a právnym dôsledkom Darovacej zmluvy, nemohla existovať jeho vôľa darovať Nehnutelnosti žalovanej. Kde niet vôle konajúceho, nemôže ísť ani o právny úkon (ide o tzv. zdanlivý právny úkon). Na to, aby vznikol právny úkon, musí totiž existovať súčasne vôľa aj prejav vôle, medzi ktorými musí byť jednota. Existencia vôle poručiteľa darovať Nehnutelnosti sa musí zisťovať nielen prostredníctvom Darovacej zmluvy, ale aj z iných objektívnych okolností, za ktorých bola Darovacia zmluva podpísaná. Existenciu vôle typicky vylučuje napr. fyzické násilie, donútenie, ale aj duševná choroba, alebo konanie z mimovoľného reflexu (pozri napr. Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 -450 Komentár. Praha. C.H.Beck, 2015). Existenciu vôle poručiteľa vylučuje v tomto prípade choroba poručiteľa a lieky, ktoré bral. Tieto lieky zásadne ovplyvňovali jeho vedomie a rozpoznávacie schopnosti. O tom, že poručiteľ nebol schopný vnímať a rozpoznať právne dôsledky Darovacej zmluvy, žalovaná vedela. Žalovaná vedela, že poručiteľov zdravotný stav je neliečiteľný, a že jeho smrť je neodvratná. Žalovaná zneužila jeho chorobu na vlastné obohatenie. Preto jej konanie nemôže požívať právnu ochranu. Skutočnosť, že žalovaná nebola dobromyseľná, preukazuje aj jej následné konanie. Zatajila existenciu Darovacej zmluvy pred žalobkyňou a doteraz jej nevydala Darovacu zmluvu.“

2. Na základe podania žalobkyne zo dňa 4.8.2020 súd uznesením č. k. 12C/1/2018-211 zo dňa 19.8.2020 pripustil zmenu žaloby tak, že okrem pôvodne žalovaných nehnuteľností žiadala rozšíriť žalobu aj o nehnuteľnosť označenú ako „stavba rodinného domu na ulici K. XXX/XX I. V., postavená na parcele reg. „C“ č. XXX o výmere XXX m², nezapísaná v katastri nehnuteľností, so spoluvlastníckym podielom 1/1“.

3. Žalovaná s nárokom žalobkyne nesúhlasila a žalobu ako nedôvodnú žiadala zamietnuť s odôvodnením, že uvádzané skutočnosti nie sú pre posúdenie platnosti či neplatnosti predmetného právneho úkonu relevantné, resp. ani jeden z nich nenapĺňuje hypotézu žiadneho z vyššie uvedených ustanovení Obč. zákonníka. Jedná sa v podstate o popis okolností, za ktorých došlo k uzatvoreniu predmetnej darovacej zmluvy. Skutočnosť, že žalovaná ako obdarovaná do darovacej zmluvy dopísala a vlastnoručne podpísala vetu, že predmetná stavba nie je predmetom prevodu, nemá na platnosť zmluvy rozhodne žiaden vplyv. Dôvodom tohto dodatočného vpisu bol problém, že dom nebol zapísaný na LV, a ako taký nemohol byť predmetom prevodu v zmysle katastrálneho zákona, resp. zápisu do katastra nehnuteľností. Napokon kompetentným na posúdenie vecnej a formálnej právnej perfektosti darovacej zmluvy je výlučne katastrálny úrad. Súdu neprináleží preskúmať a posudzovať správnosť predmetného rozhodnutia Okresného úradu Bratislava, odbor katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva žalovanej ako obdarovanej do KN pod sp. zn. I.-X. XXXX/XX zo dňa 13.07.2017. Jediným relevantným dôvodom neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy tak môže byť iba žalobkyňou tvrdená nespôsobilosť na právne úkony darcu podľa § 38 ods. 1 Obč. zákonníka. V dôsledku toho predmetom sporu v podstate zostáva iba otázka spôsobilosti či nespôsobilosti darcu na právne úkony. Žalobkyňa túto nespôsobilosť vyvodzuje zo zdravotného stavu a medikamentnej liečby darcu a hodlá ju dokazovať navrhovanými znaleckými posudkami. Zatiaľ však neuviedla žiaden relevantný dôkaz tohto svojho tvrdenia. V žalobe prezentuje iba svoje ničím nepodložené názory, predovšetkým, že darca nebol schopný vnímať svoje okolie, že totiž vôbec nechcel darovať nehnuteľnosti žalovanej, že darovanie nehnuteľností bolo iniciované žalovanou, aby boli vylúčené z dedičstva, že darca nemohol vedieť, že tým bezodplatne daruje tieto nehnuteľnosti žalovanej, že žalovaná nebola dobromyseľná, lebo darovanie neoznámila žalobkyňi a pod. Tvrdí, že žila s darcom v spoločnej domácnosti a ako manželka mala s ním dobrý vzťah, avšak darca predsa pred ňou uzatvorenie darovacej zmluvy zatajil a zdá sa, že mal na to dobrý dôvod. Ona tvrdí, že práve preto by pred ňou takúto okolnosť nezatajoval, ak by o nej vedel. Žalobkyňa bez toho, aby bola súdom ustanovená opatrovníkom darcu, sa pasuje do role jeho zákonného zástupcu, keď zdôrazňuje, že nebola informovaná o darovacej zmluve, že jej ju nikto nepredložil, že zmluvu uzavrel darca bez jej prítomnosti, keď nebola doma a tak pod., a z toho vyvodzuje neplatnosť darovacej zmluvy. Žalovaná všetky tieto tvrdenia žalobkyne popiera a poukazuje na fakt, že zdravotný stav, a ani užívané lieky, svojou povahou či účinkom nesúvisia s duševným stavom darcu a teda nemohli mať vplyv na jeho právnu subjektivitu. Žalovaná nerozporovala, že nie je kvalifikovaná osoba na to, aby posúdila účinky liekov a choroby na jej brata Z. K., ale je schopná posúdiť, či jej brat bol mentálne spôsobilý na to, aby sa slobodne a vážne rozhodol, či chce alebo nechce nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom darovacej zmluvy, darovať žalovanej, a to aj s ohľadom na to, že trpel bolesťami a na ich utíšenie užíval lieky. K listu ošetrojúcej lekárky p. Z. K., S. H. H., namietala, že sa nejedná o

lekársku správu, ale len o stručné osobné vyjadrenie pani doktorky k zdravotnému stavu pacienta. Pani doktorka nie je spôsobilá relevantne sa vyjadrovať k spôsobilosti p. Z. K. na právne úkony. Vyjadrenia S.. H. H. v jej liste, že p. Z. K. „nebol schopný diferencovanejšieho rozhodovania“ a že „celú starostlivosť o jeho fyzické a psychické blaho koordinovala a vykonávala jeho manželka spolu s opatrovatelkou a s neterou pacienta“ je len jej súkromný pohľad na vec. Uviedla tiež, že to, že jej brat nebol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony je a bolo podstatné pre jeho rozhodnutie podpísať darovaciu zmluvu s právnymi účinkami a má za to, že jej zosnulý brat bol v čase uzatvorenia darovacej zmluvy plne spôsobilý na tento úkon a plne si uvedomoval dôsledky svojho konania, a teda že darovacou zmluvou chce darovať predmetné nehnuteľnosti svojej sestre - žalovanej. Čo sa týka vyjadrenia žalobkyne, že žalovaná vykonala jednostrannú opravu darovacej zmluvy v rozpore s katastrálnym zákonom č. 162/1995 Z. z. a s Občianskym zákonníkom len potvrdzujú absenciu vôle manžela akokoľvek nakladať so svojím majetkom. K tomu žalovaná uviedla, že k jednostrannej oprave došlo v dôsledku požiadavky pracovníčky katastrálneho úradu, ktorá rozhodovala o zavkladovaní predmetnej darovacej zmluvy, a to z toho dôvodu, že vzhľadom k tomu, že darovaný rodinný dom nie je zapísaný v katastri nehnuteľností, ani neboli na kataster doručené dokumenty ako je stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie a rozhodnutie o pridelení súpisného čísla stavby, pracovníčka katastra nemôže rodinný dom zapísať do katastra nehnuteľností v zmysle katastrálneho zákona. Preto žalovanú vyzvala, aby do zmluvy rukou dopísala uvedenú poznámku na strane 5 predmetnej darovacej zmluvy, aby mohla vklad povoliť a tiež žalovanú požiadala, aby uviedla v akom príbuzenskom vzťahu sú so zosnulým Z. K. (pozn. na str. 6 predmetnej darovacej zmluvy). Z tohto dôvodu sú podľa jej názoru poznámky dopísané do darovacej zmluvy rukou irelevantné pre posúdenie platnosti darovacej zmluvy.

4. Súd v konaní vykonal dokazovanie okrem výsluchov strán a svedkov aj dôkaz predloženými listinami postupom podľa § 204 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“): úmrtný list, sobášny list, výpisy z LV č. XXX, XXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX M. XXXX, darovacia zmluva vrátane osvedčovacej doložky a záznamu z osvedčovacej knihy, prepúšťacia správa NOÚ, výpis zo záznamov OZ Slnecnica Slovensko, NZZ MOBILNÝ HOSPIC sv. Kataríny Labouré, kópia potvrdenia S.. H.. H., NZZ Mobilný hospic sv. Kataríny Labouré zo dňa 25.1.2018.

5. Žalobkyňa vypovedala, že s nebohým Z. K. ako manželia boli spolu 17 rokov, prežili si dobré aj zlé ako to v každom manželstve býva. Dňa 7.10.2016 doma maródoval a ja ona bola v práci, pre niečo sa zohol a už sa nemohol vystrieť. Nevolať sestru (žalovanú), ktorá býva v susedstve, ale čakal na žalobkyňu kým sa vráti z práce. Zavolali brata, ktorý ich odviezol na pohotovosť na Antolskú. Počas vyšetrení sa už jej manžel nevedel postaviť na nohy. V zapätí im doktorka oznámila, že mu našli nádor a že musí ísť na operáciu. Previezli ho do Ružinova, kde ho na druhý deň aj operovali. Napriek operácii ostal ochrnutý. Z Ružinova ho opäť previezli na Antolskú na oddelenie dlhodobó chorých, kde čakali na to kým na Klenovej otvoria oddelenie paliatívnej starostlivosti. Tam ho aj napokon previezli, avšak dňa 23.12.2016 ho dali do domáceho liečenia. Do hospicu ho dať nechcela a dúfala, že to zvládne. Pôvodne privolaná opatrovateľská služba zlyhala, stávalo sa, že ráno jej opatrovatelka oznámila, že nepríde a ona si musela brať dovolenku. V tom čase bola v skúšobnej dobe, ale mala chápacú šéfa, ktorý jej vychádzal v ústrety. Žiadala viacerých dobrých ľudí o pomoc a nakoniec jej pomohla primárka S.. H.Á. a spolu s jednou mníškou jej pomohli zabezpečiť opatrovanie manžela, kým ona chodila do práce. Pomáhala aj rodina, aj žalovaná. Spočiatku nemali ani dekubitný matrac ani polohovaciu posteľ, neskôr však všetko zabezpečila. Starostlivosť o manžela však predstavovala veľkú finančnú záťaž a aby ju mohla zabezpečiť, musela chodiť do práce. Po návrate z práce, keď odišla opatrovatelka jej začala druhá šichta. Manžel totiž vyžadoval 24 hodinovú starostlivosť. Keď ho prvýkrát prebaľovala, plakala. Snažila sa byť pred ním silná, ale nie vždy sa jej to darilo. Spávala 2 hodiny denne. Ku koncu už manžel trpel veľkými bolesťami, býval dezorientovaný, niekedy sa pýtal kedy pôjde domov a chcel vstať z postele. Mesiac pred smrťou sa však stalo to prečo sme tu. Nikdy by to nečakala, určite nie po 17 rokoch manželstva, ona manžela ľúbila a aj on ľúbil ju. Nečakala by od švagrinej, že jej toto urobí. Napriek všetkému a poza jej chrbát. Ohľadne majetku sa nikdy veľmi nebavili, ale bála sa čo s ňou bude po jeho smrti. Vtedy jej manžel povedal, že sa nemusí báť, že ona v tomto dome zostane. Jediné čo chcel bolo, aby v ňom nebývala sama, aby tam s ňou bývali jej rodičia. O tom, že má v úmysle darovať svoj majetok jej nikdy nepovedal. Poštu žiadnu nepreberala, pretože chodila do schránky žalovanej, nakoľko oni ani schránku nemali, takže ani nevedela, že niečo došlo z katastra. Žalovaná mala kľúč od ich domu, zvykla sa po práci aj zastaviť a mohla vedieť kedy prichádza a odchádza z práce. Pochybuje o tom, že krátku dobu pred úmrtím by dokázal prečítať sedem stranovú zmluvu. Obvykle mala jeho

občiansky preukaz ona, ale raz si ho manžel od nej vypýtal a povedal, že ho treba dať G. (žalovanej) a bolo to asi vo februári, marci 2017. Následne jej však občiansky preukaz manžel vrátil. Ku koncu už manžel nevedel ani písať, ledva udržal pero v ruke, dokonca mal problém niečo vyťukať aj na dotykovom telefóne. O manžela sa prevažne starali jeho neter pani S. K. a pani H.. Ani jedna z nich jej nespomenula, žeby došlo k uzavretiu darovacej zmluvy. Na otázky protistrany odpovedala, že s manželom boli spolu celkovo 17 rokov, manželstvo uzavreli v roku 2006, takže manželmi boli 11 rokov. Bolo medzi nimi dobré aj zlé, občas sa pohádali, ale ani ona ani manžel sa nevedeli dlho hádať. Keď s ním začala žiť, dom už bol postavený a ohľadne jeho ďalšieho majetku sa nikdy veľmi nebavili, bol to jeho majetok a ona to rešpektovala. Počas ich manželstva, ani manžel ani ona do domu neinvestovali, kupovali sa len bežné veci, prípadne zariadenie domácnosti, avšak spoločne. Ohľadne jeho majetku sa manžel s ňou nebavil ani neradil. Myslí si, že má nárok na majetok manžela, keďže s ním zdieľala spoločnú domácnosť a starala sa oňho. Manžel nebol veľmi poriadkumilovný, niektoré veci zanedbával a dôvod, prečo nejaký majetok nepreviedol do BSM nepozná. Ona sa o to nikdy nestarala a takto dopadla. Mala ho síce rada, ale toto všetko spôsobilo to, že nemal vo veciach poriadok. Nespomína si, žeby uvažovali o tom, že nadobudnú spoločne nejakú nehnuteľnosť. Myslí si, že vzťah jej muža so žalovanou bol štandardný ako býva medzi bratom a sestrou. Manžel mal viacero súrodencov a všetci žili pokope. So žalovanou bývali blízko seba len cez záhradu a keďže bola najbližšie a bola slobodná, bývali spolu často. So žalovanou sme mali spočiatku dobré vzťahy, tie sa však počas ochorenia jej manžela zhoršili, zrejme preto, že už bola tak psychicky vyčerpaná, že dobre nevnímala zbytočné rady. Žalovaná napríklad nosila manželovi mrkvovú šťavu, avšak on ju odmietal, žalovaná ju však nosila ďalej. V súčasnosti už žiadny vzťah nemajú. Lieky na utlmenie bolesti bral manžel od začiatku ochorenia, účinky liekov mu postupne zvyšovali. Ohľadne svojich záležitostí po prepustení z nemocnice do domáceho liečenia si spočiatku zabezpečoval veci sám. Napríklad spolu s rodinou predali auto, jej to povedali až následne. Nebola to však jej záležitosť tak to neriešila, ale spokojná s takýmto rozhodnutím nebola. Výťažok z predaja išiel prevažne na potreby manžela. Okrem opatrovateliek pani S. K. a pani H. sa o manžela zvykli starať aj žalovaná a jej mama. Zvykli sa, keď bol pri vedomí a orientovaný, baviť aj o tom, ako strávil deň v práci, vždy sa jej nato pýtal, aj na známych a rodinu. Orientácia sa mu začala zhoršovať niekedy v marci, apríli 2017, súviselo to určite aj s tým, že dostával silnejšie lieky aj morfín. V akých časových intervaloch býval dezorientovaný uviesť nevedela.

6. Žalovaná bola, rovnako ako žalobkyňa, vypočutá ako strana sporu, pričom vo svojej výpovedi uviedla, že spolu s poručiteľom pochádzajú z piatich súrodencov a keďže medzi ňou a bratom bol len 2 roky rozdiel, boli si od mala veľmi blízky. Poznala ho ako svoje topánky, bol vždy rád obklopený spoločnosťou a je pravda, že si rád vypil. V roku 1998 na nový rok mu zomrela prvá manželka a presne o 2 roky neskôr sa u neho v dome zjavila žalobkyňa. Vôbec sme nevedeli, že by spolu predtým chodili ani, že spolu niečo majú. Ona ju nikdy nemusela, avšak keď sa stretli na záhrade zvykla, sa jej postávať, že Z. pije. V roku 2006 oslavoval 50 rokov a zo srandy mu kamaráti na tejto oslave zorganizovali aj svadbu. Medzi jeho kamarátov patrili aj vtedajší starosta. Priviedli aj zapisovateľku a zosobášili ich. Žalobkyňa neskôr donútila jej brata ísť ešte podpísať sobášne papiere na obecný úrad. Viackrát sa jej priznala, keď ju odhovárala od spolužitia s jej bratom, že chce byť vydatá. Keď sa jej tento sen splnil, otočila o 180 stupňov. Zrazu s ním nechcela nikam chodiť a to bez dôvodu. Hoci to nechápali, tolerovali to, veď bola švagriná. V čase keď brat ochorel, viackrát jej navrhol, aby riešili jeho dom. Ona odmietla s tým, že teraz nech to nerieši a, že on sa z toho dostane. Napokon však súhlasila, ale bolo to inak ako si myslela. Po podpísaní darovacej zmluvy to už naspäť nemohli dať. Je pravdou, že žalobkyňa sa v čase keď ochorel postarala tak, že zabezpečila opatrovanie, ale nikdy mu nenavariť ani nepripravila peniaze či suroviny na to aby mu navarili iní. Keď bolo zle, sestrine deti predali jeho auto a nakúpili im. Stalo sa, že mama žalobkyne ma varovala aby niečo robila, že so žalobkyňou je zle, je zúfalá a bojí sa, aby niečo Z. neurobila lebo pije. Brat nadobudol predmetnú nehnuteľnosť tak, že v podstate ho donútili ich rodičia, aby v ich rodine zostala záhrada. Staval ho dlhšie a dostával ho v čase keď ešte žila jeho prvá manželka. Ornú pôdu, ktorá je tiež predmetom tohto konania zdedili po rodičoch. Náklady na dom za života poručiteľa hradil vždy sám poručiteľ a nielen prevádzku domu, ale aj stravu. Vedomosť o tom, že by žalobkyňa s jej bratom za spoločného života nadobudli nejaký spoločný majetok nemá a vôbec jej nie je známa motivácia žalobkyne, keď do toho domu nič nedala a dokonca aj predávala veci po Z. prvej manželke. Žalovaná vyslovila domnienku, že žalovaná si zrejme myslí, že má nárok na jeho majetok z dôvodu, že s ním žila 17 rokov. Zdôraznila, že ona sa o ten majetok nesnažila, bola to Z. slobodná vôľa keďže ona svoj dom má. Jej brat chcel predmetný dom zlegalizovať aj prostredníctvom neterí, ktoré pracujú na obecnom úrade a kde sa o popisné číslo tohto domu zaujímala aj pani H., ktorá chcela dom kúpiť. Ohľadne priebehu ochorenia nebohého uviedla, že sa zvykol sťažovať, že ho pobolievajú kríže a

pamätá si, že, prvýkrát jeho sťažnosti zaregistrovala niekedy na jar 2016. V septembri však už maródoval a bral niekoľko liekov. Sama žalobkyňa jej hovorila, že tie lieky sú dosť silné lebo sa stáva, že Z. nevie ráno ani vstať z postele. Začiatkom októbra 2016 sa údajne pre niečo zohol, seklo ho v krížoch a volal žalobkyňu, aby ho zobrala do nemocnice na pohotovosť. Jej volať nechcel, lebo vedel, že by zavolała sanitku. Do nemocnice ho odviezla žalobkyňa, odkiaľ sa vrátil domov až na Vianoce, už s potvrdenou diagnózou. Od jeho návratu z nemocnice až do jeho skonu mal Z. čistú hlavu, počas ochorenia sa vždy zaujímal o dianie okolo seba. Keď nebol utlmený, aj sa rozprávali. Z. trval na tom, že jej dom chce darovať. Ona nepoznala žiadneho právnik, a tak jej pani H. poradila p. N., ktorá predmetnú darovaciu zmluvu skoncipovala. Zavolała notárovi, ale ten jej vysvetlil, že overiť podpisy môže aj obecný úrad a nie je treba s tým ísť k notárovi. V deň podpisu zmluvy sa do domu jej brata dostavila matrikářka obecného úradu a overila ich podpisy na zmluve. Po príchode matrikářky sa pozdravili, prehodili zdvorilostné frázy, keďže aj matrikářka je rusovčanka a poznajú sa od detstva. Potom sa ho pýtala, či vie čo podpisuje a ešte ju zahriakol, že samozrejme, že vie a že nech sa nepýta hlúposti. O brata sa po prepustení z nemocnice starala ich neter S. K.. Spočiatku chodievala aj istá mladšia žena, avšak priznala sa, že je tehotná a tak žalobkyňu povedala, že tehotná sa nemôže naťahovať s dospelým chlapom, takže asi po mesiaci ju vymenila. Následne boli asi ďalšie 2 ženy, ale aj tie po čase opatrovanie môjho brata odmietli. Napokon sa v starostlivosti o neho striedala pani H. a neter S..

7. Svedkyňa T. H. uviedla, že bola zamestnancom Obecného úradu v Rusovciach a bola požiadaná, aby išla overiť podpisy k p. K., požiadala ju jedna z príbuzných zosnulého. Spomína si, že to bolo v utorok, kedy nie sú stránkové hodiny, avšak presný dátum si nepamätá. K overeniu teda došlo v domácom prostredí, čo si zvykla poznačiť ceruzkou aj v overovacej knihe. Po príchode k nebohému ho takmer nespoznala, bol oholený, hoci obvykle nebyval. Ležal na posteli a so žalovanou sa bavili o pozemkoch, ktoré zdedili po rodičoch. Následne ju požiadali o overenie podpisov na darovacej zmluve. Na otázku ohľadne zdravotnej spôsobilosti zosnulého uviedla, že pána K. síce poznala len zbežne, ale sobášila ho a keby od kolegyne nevedela, že je chorý, neverila by. Uviedla, že počas takmer 19-ročnej praxe mala aj prípad, kedy odmietla podpis overiť pre zjavnú zdravotnú nespôsobilosť. V tomto prípade po smrti p. K. prišla za ňou na úrad p. H. (rodné priezvisko žalobkyne - pozn. súdu) spolu s nejakou pani, ktorá ju mala zastupovať. Zaujímal sa o overenie podpisov na darovacej zmluve a celkovo vystupovali tak, ako by pre nejaké pochybenie obviňovali svedkyňu. Pri dodržaní GDPR im ukázala podpisy v overovacej knihe a ponúkla sa, že okolnosti podpisu zmluvy môže prísť dosvedčiť na súd, avšak obe to odmietli.

8. Svedkyňa M. K., neter nebohému Z.. K. vo svojej výpovedi uviedla, že sa o zosnulého starala spolu so svojou sestrou v čase jeho choroby a keďže sestra je ošetrovateľka, ona zabezpečovala zdravotnú starostlivosť a jej úlohou bola najmä starať sa o stravu, keďže strýkova manželka, teda žalobkyňa, nevarila. Robila aj iné úkony, ako napr. nákupy zdravotníckych pomôcok. Bolo to od jeho príchodu z nemocnice až po úmrtie, teda asi trištvrte roka. Po celý tento čas bol pri zdravom úsudku, spoznával jej deti, pýtal sa na ne, pýtal sa na kamarátov z futbalu a podobne. So svedkyňou majetkové veci nepreberal. O strýka sa starali aj iné opatrovateľky, ktoré nepoznala. So strýkom mali vždy dobrý vzťah, stretávali sa ako rodina a keď sa oženil so žalobkyňou, ktorá nemala rada návštevy, stretávali sa prevažne u žalovanej. Neskôr strýko začal rybářiť s jej manželom a keďže svedkyňa prevádzkovala bufet na ihrisku v Rusovciach, strýko tam bol stále a zvykol jej aj pomáhať a bol všeobecne obľúbený. Nevidela do vzťahu strýka a žalobkyne, ale myslí si, že ich manželstvo bolo priemerné a možné nie veľmi dobré. Nikde spolu nechodili, na dovolenke boli možno iba raz, ich povahy boli rozdielne. Strýko bol spoločenský a obľúbený medzi ľuďmi, žalobkyňa naopak odmietala návštevy a ani na pozvanie nikam nechcela chodiť, vždy bola len doma. Strýka ku koncu jeho života už izolovala, nechcela k nemu nikoho pustiť.

9. Zo svedeckej výpovede S. K., netere zosnulého Z.. K. vyplýva, že bola jednou z osôb, ktoré zabezpečovali starostlivosť o strýka v čase jeho ochorenia, pomáhala aj s domácimi prácami, nákupmi a pod., ale zabezpečovala najmä starostlivosť o jeho hygienu a celkový zdravotný stav. Robila tak najmä cez týždeň, cez víkend to zabezpečovala žalobkyňa. Spočiatku chodievala k strýkovi na celý deň, cca od 4:30 hod., neskôr sa striedala s inou opatrovateľkou. Vykrývala vlastne čas, kedy žalobkyňa už nebola doma a nebola ešte opatrovateľka, príp. musela skôr odísť. Strýko bol po celý čas pri plnom vedomí, komunikovali spolu o všeličom, neskôr sa jej aj postťažoval na žalobkyňu, že sa opila, neskôr objavila u strýka viacero dekubitov a lieky mu žalobkyňa tiež podávala všelijako. Zvykol ju aj poprosiť, aby zostala aj cez víkend. Domnieva sa, že žalobkyňa mala v tom čase problém s alkoholom. O majetkových veciach sa s ňou strýko nerozprával, ale spomína si, že raz jej povedal, že by F. nechcel niečo zanechať. Keďže

mal po návrate z nemocnice problém s mobilitou, dohodli sa spoločne v rodine, že jeho auto predajú a z tržby budú uhrádzať nákup potravín a liekov pre strýka.

10. Z výpisov z LV vyplýva, že výlučnou vlastníčkou, resp. podielovou spoluvlastníčkou prejednávanych nehnuteľností je žalovaná s rôznymi titulmi nadobudnutia, v prípade nehnuteľností na LV č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX M. XXXX je titulom nadobudnutia aj Darovacia zmluva s povoleným vkladom č. I.-XXXXX/XX zo dňa 13.7.2017.

11. Z darovacej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanou ako obdarovanou a nebohým Z. K., J.. XX.X.XXXX, L.. O. XX.X.XXXX dňa 27.6.2017 vyplýva, že zmluvné strany okrem iného prehlásili, že túto zmluvu uzatvorili slobodne, vážne, určite, zrozumiteľne, nie v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok, že si ju prečítali, jej obsahu porozumeli a na znak svojho súhlasu ju podpísali. Z rukou pripísanej poznámky žalovanej vyplýva, že obdarovaná prehlasuje tiež, že darca a obdarovaná sú príbuzenskom vzťahom, súrodenci.

12. Z písomného zhodnotenia zdravotného stavu Z. K. vyhotoveného S.. H. lekárky z NZZ Mobilný hospic sv. Kataríny Labouré zo dňa 25.1.2018 súd zistil, že o menovaného pacienta sa starali v mieste jeho bydliska denne od marca do júla 2017. Pacient mal smrteľné onkologické ochorenie, pre ktoré ochrnul na obe dolné končatiny až do polovice trupu a bolo potrebné sa o neho denne starať ako o nepohyblivého človeka. Sestry mobilného hospicu chodili denne ošetrovať jeho kožu, podávať lieky proti bolesti a zmätenosti. V posledných týždňoch jeho života sa stav veľmi progresívne zhoršoval, pacient väčšinu dňa pospával a keď bol pri vedomí, býval dezorientovaný. Spoznával svojich blízkych aj svoje opatrovatelky a ošetrovatelky, ale nebol schopný diferencovanejšieho rozhodovania. Celú starostlivosť o jeho fyzické a psychické blaho koordinovala a vykonávala jeho manželka spolu s opatrovatelkou a s neterou pacienta.

13. Súd v konaní vykonal aj dôkaz listinou - prepúšťacou správou Z. K. zo dňa 21.12.2016, z ktorej súd zistil, že pacient sa v októbri 2016 predklonil a prestal hýbať dolnými končatinami. Bol akútne operovaný, napriek tomu zostal paraplegický. Pacient máva bolesti v epi a mezogastriu jednak pri hlbokom dýchaní, kašli a predkláňaní a jednak pri spontánnych pohyboch dolných končatín. Kvôli depresívnemu ladeniu bola volaná psychologička, zvýšené dávky antidepresív, pridané anxiolytiká. Pacient je odkázaný na 24-hodinovú opatrovateľskú starostlivosť, nie je samostatný ani v základných úkonoch sebaopatery.

14. Na základe vyššie opísaného vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav: vlastníčkou (podielovou spoluvlastníčkou, resp. výlučnou vlastníčkou) predmetných nehnuteľností je žalovaná - sestra nebohého Z. K., a to na základe darovacej zmluvy uzatvorenej dňa 27.6.2017. Žalobkyňa je manželkou nebohého, ktorá preukazuje naliehavosť právneho záujmu na určení vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam s poukazom na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej sa dedič poručiteľa môže domáhať v súdnom konaní voči inej osobe ako dedičovi, že konkrétna vec patrí do dedičstva po poručiteľovi (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Cdo 44/2008, 5 Cdo 147/2007, 1 Cdo 43/2007, 3 Cdo 25/2007, 1 Cdo 26/2007, 3 Cdo 154/2010). Takáto žaloba je svojou podstatou žalobou o určenie, že poručiteľ bol v čase svojej smrti vlastníkom veci. Predpokladom toho, že vec patrí do dedičstva, je totiž existencia vlastníckeho práva poručiteľa ku dňu jeho smrti. Žalobu na určenie, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, resp. že poručiteľ bol v čase svojej smrti vlastníkom veci, Najvyšší súd SR považoval za žalobu na ochranu vlastníckeho práva podľa § 80 písm. c) OSP. V podmienkach CSP platí, že žaloba na určenie, že poručiteľ bol v čase svojej smrti vlastníkom veci, je žalobou podľa § 137 písm. c) CSP, pretože sa ňou uplatňuje, aby súd svojím rozhodnutím určil, že je tu právo k veci. Bez určenia, že Nehnuteľnosti boli v čase smrti poručiteľa v jeho vlastníctve, nemôžu byť Nehnuteľnosti prejednané v dedičskom konaní po poručiteľovi. Ich prejednanie v dedičskom konaní bráni práve zápis v katastri nehnuteľností, ktorý svedčí žalovanej. Súadne rozhodnutie o určení, že Nehnuteľnosti boli v čase smrti poručiteľa v jeho vlastníctve, bude teda podkladom pre dedičské konanie po poručiteľovi.

15. Podľa čl. 15 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon.

16. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

17. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

18. Podľa § 132 ods. 3 CSP žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

19. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

20. Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

21. Podľa § 38 ods. 2 OZ takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

22. Dokazovanie v sporovom konaní je neustále (bez ohľadu na zmenu procesného kódexu) ovládané prejednacou zásadou. Rozdiel v porovnaní s Občianskym súdnym poriadkom je v tom, že Civilný sporový poriadok zvyšuje procesnú zodpovednosť strán v dokazovaní a obmedzuje aktivitu súdu pri navrhovaní, a teda aj vykonávaní dôkazov. Prejednacia zásada predstavuje istý stimul (motiváciu) pre účastníkov konania, pretože v prípade, že zostanú pasívni, môže im to priniesť negatívne dôsledky v konaní, napríklad prehru v spore, stratu procesného úkonu, ak ho nevykonali včas a pod. Dôkazné bremeno možno charakterizovať ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. V rámci dokazovania platí zásada (pozri § 132 v spojení s § 185 ods. 1), že každý účastník musí uniesť dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia; kto tvrdí, dokazuje (affirmanti incumbit probatio). Inak povedané, účastník musí preukázať to, čo tvrdí, len potom môže súd zobrať jeho tvrdenie za základ svojho rozhodnutia.

23. Predmetom tohto konania je žaloba o určenie, či tu právo je alebo nie je ak je na tom naliehavý právny záujem (§ 137 písm. c) CSP). Súdna prax slovenských súdov pripúšťa žaloby o určenie, že vec patrí do dedičstva, resp. že poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom veci s tým, že na takomto určení má žalobca (dedič) naliehavý právny záujem. V tomto smere sa súd stotožňuje s argumentáciou žalobkyne (viď bod 14 tohto odôvodnenia).

24. Nakoľko žalobkyňa v konaní namietala platnosť, resp. neplatnosť nadobúdacieho titulu žalovanej - darovacej zmluvy, ktorú mal so žalovanou ako obdarovanou uzavrieť poručiteľ - nebohý manžel žalobkyne Z.. K. cca 1 mesiac pred svojou smrťou bolo potrebné sa v prvom rade zaoberať otázkou platnosti darovacej zmluvy pri splnení podmienok stanovených ust. §§ 37 a 38 Občianskeho zákonníka. Dôvodom neplatnosti predmetného právneho úkonu bol podľa žalobkyne nedostatok, resp. neexistencia vôle poručiteľa darovať predmetné nehnuteľnosti, keďže v tom čase nemal adekvátnu rozpoznávaciu a ovládaciu schopnosť, aby dokázal posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládať. Tento stav nebol podľa jej názoru len dočasný charakteru, ale bol následkom jeho ťažkého zdravotného stavu a medikamentóznej liečby.

25. Zákon charakterizuje právny úkon ako prejav vôle, ktorý môže byť urobený výslovne, konaním alebo opomenutím, alebo iným spôsobom, najčastejšie tzv. konkludentným konaním. Právne úkony spolu s protiprávnymi úkonmi patria do kategórie úkonov, ktoré sú vždy vôľovým správaním ľudí a ktoré sa touto vôľovou zložkou odlišujú od udalostí. Právne úkony sa odlišujú od protiprávných úkonov tým, že sú právom uznanými (aprobovanými) úkonmi. Právne úkony plnia v súkromnom práve funkciu právneho dôvodu pre vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu. Právny úkon (ako subjektívna právna skutočnosť) smeruje najmä ku vzniku, zmene alebo zániku práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Pojem právneho úkonu má podľa zákona tieto

zložky: a) ak má ísť o právny úkon, musí tu byť prejav vôle, b) náležitosťou prejavu vôle je to, aby naň boli viazané právne následky, ktorými sú vznik, zmena alebo zánik práv či povinností, c) prejav vôle musí byť dovolený (uznaný) právnym poriadkom („právnymi predpismi“), d) právne predpisy musia s prejavom vôle skutočne spájať zamýšľané právne následky. Ak určité konanie nemá pojmové znaky právneho úkonu, nejde vôbec o právny úkon a nevznikajú tu vôbec žiadne právne následky (tzv. non negotium). Aby právny úkon mal žiadané právne následky, musí byť platný. Neplatnosť právneho úkonu môže nastať len z dôvodov, ktoré uvádza zákon. Je to buď pre vady vôle alebo jej prejavu (§ 37 OZ <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~Main/TArticles.ascx&phContent=~ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3343787&FragmentId2=3977726>>), pre nespôsobilosť účastníka na právny úkon (§ 38 OZ <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~Main/TArticles.ascx&phContent=~ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3251843&FragmentId2=4099866>>), pre rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi (§ 39 OZ <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~Main/TArticles.ascx&phContent=~ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3343792&FragmentId2=3343793>>) alebo pre nedostatok formy (§ 40 OZ <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~Main/TArticles.ascx&phContent=~ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3343794&FragmentId2=3977729>>). Pokiaľ má právny úkon plniť svoju spoločenskú funkciu, nesmie prejav vôle konajúceho vzbudzovať pochybnosti o obsahu právneho úkonu, ktorý prejavuje. Zákon nepredpisuje osobitné náležitosti pre tento prejav. H. však požiadavku, aby prejav vôle bol zrozumiteľný, aby s ním mohli byť spojené právne následky zamýšľané konajúcou osobou. Ak prejav vôle nie je jasný a zrozumiteľný, je potrebné obsah prejavu vôle zistiť výkladom (interpretáciou). Interpretáčnne pravidlá pri výklade prejavu vôle sú zakotvené v § 35 ods. 2 OZ <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~Main/TArticles.ascx&phContent=~ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3343782&FragmentId2=3343782>>v závislosti od toho, či bol právny úkon vyjadrený slovami alebo inak než slovami. Ak ani pomocou nich sa nezistí skutočný obsah právneho úkonu, ide o neurčitý, a tým pádom aj o neplatný právny úkon (§ 37 ods. 1 OZ) <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~Main/TArticles.ascx&phContent=~ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3977724&FragmentId2=3977724>>.

26. Právna úprava v § 38 OZ upravuje iba dôsledky toho, ak uskutoční úkon osoba, ktorá nemá spôsobilosť na právne úkony a osoba, ktorá v zásade má spôsobilosť na právne úkony, avšak uskutočnila úkon za stavu, že v čase úkonu trpela duševnou poruchou, ktorá ju na tento úkon robila nespôsobilou. Bude pritom potrebné vždy posúdiť spôsobilosť na uskutočnenie konkrétneho právneho úkonu v čase, keď tento bol uskutočnený. Aj v prípade, ak konajúca osoba nie je obmedzená v spôsobilosti na právne úkony (príp. úplne pozbavená), v prípade pochybností o jej spôsobilosti treba pre záver o platnosti (neplatnosti) právneho úkonu posúdiť, či v čase úkonu konajúca osoba neuskutočnila úkon v duševnej poruche, teda pri uskutočnení konkrétneho úkonu nemohla posúdiť následky svojho úkonu alebo nemohla ovládnuť svoje správanie. Záver o nespôsobilosti takejto osoby však musí byť nepochybný.

27. V prejednávanej veci mala žalobkyňa bremeno tvrdenia, že v čase vykonania napadnutého právneho úkonu nebohý Z.. K. nedokázal posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť. Z tohto bremena tvrdenia mala dôkaznú povinnosť preukázať jeho zdravotnú nespôsobilosť, resp. skutočnosť, že konal v duševnej poruche, a to nepochybným spôsobom. Riešenie otázky, či nebohý Z.. K. v čase, keď robil príslušný právny úkon, konal v duševnej poruche, závisí od posúdenia skutočností, ku ktorým sú potrebné odborné znalosti (§ 206 a nasl. CSP).

28. Potvrdenie alebo odborné vyjadrenie (v zmysle § 127 ods. 4 OSP) nemusí byť vyžiadané súdom; môže byť k vykonaniu dôkazu predložené účastníkom konania. (Najvyšší súd ČR, sp. zn. 2 Cdon 1619/96). V zmysle uvedeného i s prihliadnutím na prejednanú zásadu civilného sporového konania (viď bod 22 tohto odôvodnenia) súd žalobkyňou navrhované znalecké dokazovanie nenariadil.

29. Na základe zisteného skutkového stavu súd dospel k záveru, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, keď svoje tvrdenia o zdravotnej nespôsobilosti darcu, resp. o neplatnosti darovacej zmluvy pre nespôsobilosť účastníka na právny úkon nepreukázala spôsobom dostatočným na posúdenie a priznanie dôvodnosti jej nároku. Žalobkyňou vyslovené skutkové tvrdenie, že darovacia zmluva, ktorou nebohý previedol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na žalovanú nemôže byť platná, nakoľko jeho vtedajší zdravotný stav mu nedovoľoval plne si uvedomiť a posúdiť následky svojho konania a svoje konanie ovládať bez náležitej dôkaznej verifikácie zostali len v rovine tvrdení. Je vylúčené robiť

záver o konaní v duševnej poruche na základe pravdepodobnosti, či za skutkových okolností, ktoré aj napriek písomnému potvrdeniu ošetrojúcej lekárky neumožňujú urobiť v tomto smere úplne jednoznačný skutkový záver, na ktorý by bolo možné aplikovať ust. § 38 ods. 2 OZ. Na preukázanie dôvodnosti návrhu na nariadenie znaleckého dokazovania súd vykonal zistenia o osobných pomeroch osoby zosnulého Z.. K., a to údajov o tom, ako sa choval v každodennom živote, ako sa staral o potreby svoje a svojej rodiny, ako hospodáril so svojím majetkom a pod., a to prostredníctvom výsluchov navrhnutých svedkov. Všetky vyslúchnuté svedkyne potvrdili, že Z.. K. bol v období od prepustenia z nemocnice až do skonania pri plnom vedomí, bez prejavov akejkoľvek duševnej poruchy, či už dočasnej alebo trvalej.

30. Nakoľko skutočnosť, že nebohý Z.. K. trpel v čase uzavretia právneho úkonu duševnou poruchou ovplyvňujúcou rozhodovacie a ovládacie schopnosti nebohého nebola spoľahlivo a bez pochybností preukázaná, je právny úkon (darovacia zmluva), na základe ktorého žalovaná nadobudla vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam od nebohého Z.. K., uzavretý platne, t. j. v čase svojej smrti nebohý už nebol vlastníkom uvedených nehnuteľností, je žaloba žalobkyne podaná nedôvodne. Na tento záver nemá žiaden vplyv ani námietka žalobkyne týkajúca sa žalovanou do darovacej zmluvy dopísaná a vlastnoručne podpísaná veta, že stavba rodinného domu nie je predmetom prevodu. Aj v tomto ohľade súd uznal argumentáciu žalovanej. Vzhľadom na uvedené súd žalobu zamietol.

31. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP a žalovanej ako celkovo úspešnej strane sporu priznal voči žalobkyňi ako strane neúspešnej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu možno vykonať na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nesplnil to, čo mu exekučný titul ukladá. (§ 48 ods. 2 veta prvá zákona č. 233/1995 Z. z.).